

Khu BTTN Làng Sen

Tên khác

Khu Bảo tồn Sinh cảnh Đồng Tháp Mười

Tỉnh

Long An

Tình trạng

Đề xuất

Ban quản lý được thành lập

Chưa thành lập

Vĩ độ

10°45' - 10°49' vĩ độ Bắc

Kinh độ

105°45' - 105°49' kinh độ Đông

Vùng địa lý sinh học

05a - Châu thổ Sông Mê Kông

Tình trạng bảo tồn

Làng Sen được Ủy ban Nhân dân tỉnh Long An đề xuất là Khu Bảo tồn Thiên nhiên năm 1994. Trong thời gian đó, Phân viện Điều tra Quy hoạch Rừng thành phố Hồ Chí Minh đã xây dựng dự án đầu tư cho Làng Sen (Anon. 1994). Trong dự án đầu tư, khu bảo tồn có diện tích 1.124 ha và có tên là Khu Bảo tồn Sinh cảnh Đồng Tháp Mười, tỉnh Long An. Vùng đệm được đề xuất với diện tích 1.723 ha (Anon. 1994).

Hiện trạng khu vực Làng Sen chưa được biết rõ. Những vùng rừng tràm còn lại ở đây được xếp vào loại rừng sản xuất. Mặt khác, hiện trạng các khu tràm gió và rừng tràm trong đầm lầy ở các vùng quanh đó cũng chưa rõ. Khu vực hiện thuộc sự quản lý của Ủy ban Nhân dân huyện Vĩnh Hưng (Buckton *et al.* 1999).

Địa hình và thủy văn

Làng Sen nằm ở đồng bằng sông Cửu Long, đây là một phần trong vùng Đồng Tháp Mười nổi tiếng. Khu vực này nguyên là các trảng cỏ ngập nước theo mùa hiện nay hầu hết đã được chuyển đổi thành đất canh tác. Khác với phần lớn đồng bằng sông Cửu Long, Khu đề xuất bảo tồn thiên

nhiên Làng Sen không thuộc hệ thủy của sông Mê Kông, mà là hệ thủy của sông Vàm Cỏ. Đất tại Làng Sen bị axit hoá mạnh, theo Buckton *et al.* (1999) độ pH đo được ở các kênh rạch chính dưới 3,5.

Đa dạng sinh học

Trong khi khảo sát các vùng đất ngập nước quan trọng ở đồng bằng sông Cửu Long, Chương trình BirdLife Quốc tế tại Việt Nam và Viện Sinh thái và Tài nguyên Sinh vật đã xác định Làng Sen là khu vực duy nhất còn có đại diện của kiểu sinh cảnh rừng tràm bán tự nhiên dọc các kênh rạch tự nhiên có giá trị đặc biệt về đa dạng sinh học (Buckton *et al.* 1999).

Rừng tràm bán tự nhiên phân bố thành từng vạt tại các khu đầm lầy cùng với các loài khác như tràm *Syzygium* spp., cà ná *Elaeocarpus hygrophilus*, gừa *Ficus microcarpa* và phèn đen *Cassia grandis*. Tuy nhiên, hầu hết rừng tràm trong khu vực là rừng trồng. Tầng cây bụi dưới rừng trồng gồm các loài: chóc gai *Lasia spinosa*, vác *Cayratia trifolia* và mây nước *Flagellaria indica* (Buckton *et al.* 1999).

Làng Sen cũng có một số diện tích các đầm sen. Dạng thảm thực vật này vốn rất đặc trưng cho vùng Đồng Tháp Mười nhưng đến nay đã cực

hiếm khi thấy chúng phân bố với diện tích rộng. Hệ thực vật trong đầm sen thể hiện sự ưu thế của các loài sen *Nelumbo nucifera*, súng lam *Nymphaea nouchali*, súng trắng *N. pubescens* và súng vuông *N. tetragona*. Ngoài ra, trong khu vực đầm sen còn xuất hiện một số loài năng ngọt *Eleocharis dulcis*, rau dứa nước *Ludwigia adscendens*, cỏ xước nước *Centrostachys aquatica*, cỏ mồm mề *Hymenachne acutigluma*, ý dĩ *Coix aquatica* và *Leersia hexandra* (Buckton *et al.* 1999).

Kết quả khảo sát cho thấy khu hệ chim ít phong phú và đa dạng, hiếm có các loài chim nước bị đe dọa. Các loài chim nước phổ biến trong khu gồm có Cốc đế *Phalacrocorax niger*, Cò bợ *Ardeola bacchus*, Cò lùn hung *Ixobrychus cinnamomeus*, Cò lùn xám *I. sinensis*, Cò đen *Dupetor flavicollis* và Vịt trời *Anas poecilorhyncha*. Nhiều loài chim khác được ghi nhận trong khu vực là các loài phổ biến khắp đồng bằng sông Cửu Long (Buckton *et al.* 1999).

Các vấn đề về bảo tồn

Diện tích sinh cảnh có giá trị đa dạng sinh học cao ở Láng Sen tương đối nhỏ. Hơn nữa, khu vực này chưa có các biện pháp bảo vệ có hiệu quả nên các diện tích rừng tràm còn lại vẫn đang tiếp tục bị khai thác. Mật độ thuyền bè cao đi lại trên các sông suối cộng với dân cư đông đúc sống trong và xung quanh khu vực đã dẫn đến tình trạng khai thác tài nguyên trong khu để xuất bảo tồn thiên nhiên Láng Sen không bền vững. Lãnh đạo tỉnh đã quan tâm đến việc thành lập khu bảo tồn, đồng thời cũng xây dựng dự án đầu tư cho khu bảo tồn. Tuy nhiên, khu vực chưa được bảo vệ hữu hiệu và rừng tràm trồng thuần thực vẫn tiếp tục bị khai thác. Sản xuất lúa nước và đất thổ cư đang lấn chiếm vào khu bảo tồn kể cả những nơi có giá trị đa dạng sinh học cao nhất như rừng tràm bán tự nhiên (Buckton *et al.* 1999).

Các giá trị khác

Khu đề xuất bảo tồn thiên nhiên Láng Sen cùng với Vườn quốc gia Tràm Chim là hai hệ sinh thái đất ngập nước bán tự nhiên rộng lớn còn sót

lại cuối cùng ở vùng Đồng Tháp Mười. Hiện nay, khu vực này chưa có điều kiện phát triển du lịch. Tuy nhiên, nếu được quản lý và bảo vệ tốt thì khu bảo tồn có tiềm năng đối với du lịch sinh thái, vui chơi giải trí, giáo dục bảo tồn thiên nhiên và nghiên cứu khoa học.

Các dự án có liên quan

Chương trình 661 (thay thế chương trình 327 từ năm 1999) là nguồn tài chính chủ yếu cho các hoạt động lâm nghiệp trong khu vực.

IUCN hiện đang tiến hành dự án GEF có tên là *Bảo tồn và sử dụng bền vững đa dạng sinh học đất ngập nước lưu vực sông Mê Kông*. Mục tiêu của dự án là hỗ trợ các nước vùng hạ lưu sông Mê Kông tăng cường phương pháp tiếp cận mới kết hợp giữa bảo tồn và sử dụng bền vững đa dạng sinh học đất ngập nước với phát triển kinh tế. Dự án đã lựa chọn các khu vực trình diễn ở các nước: Việt Nam, Lào, Cam-pu-chia và Thái Lan. Ở Việt Nam, hai khu vực được lựa chọn là Láng Sen và Tràm Chim. Các hoạt động trình diễn ở Láng Sen sẽ chủ yếu tập trung vào du lịch sinh thái.

Tài liệu tham khảo

Anon. (1994) [Investment plan for Dong Thap Muoi Nature Reserve, Lang Sen, Vinh Hung district, Long An province]. Tan An: Long An Provincial Department of Agriculture and Rural Development and Ho Chi Minh City Sub-FIPI. In Vietnamese.

Buckton, S. T., Nguyen Cu, Ha Quy Quynh and Nguyen Duc Tu (1999) [The conservation of key wetland sites in the Mekong Delta](#). Hanoi: BirdLife International Vietnam Programme.

Buckton, S. T., Nguyen Cu, Ha Quy Quynh and Nguyen Duc Tu (2000) [\[The conservation of key wetland sites in the Mekong Delta\]](#). Hanoi: BirdLife International Vietnam Programme. In Vietnamese.

Scott, D. A. (1989) A directory of Asian wetlands. Gland: IUCN.